

Inzet CPB in tijden van corona

Nederland en de wereld maken op dit moment een ongekennde crisis mee. De coronapandemie is in de eerste plaats een gezondheids crisis, met grote gevolgen voor de direct getroffen en hun naasten, alsmede voor de zorgsector. De noodzakelijke contactbeperkingen die nationaal en internationaal zijn genomen om de verspreiding van het coronavirus in te dammen hebben echter ook grote negatieve economische, sociale en maatschappelijke consequenties. De Nederlandse overheid heeft de afgelopen tijd via verschillende financiële steunmaatregelen voor bedrijven, zelfstandigen en maatschappelijke sectoren getracht deze gevolgen op korte termijn zo veel mogelijk te beperken.

Naar mate meer zicht ontstaat op de brede maatschappelijk en economische gevolgen van de crisis op de korte en middellange termijn, komen er ook over het beleid dat nodig is om daar mee om te gaan. Er breekt een periode van herstel en wederopbouw aan waarin de overheid noodgedwongen een actievere rol zal spelen in de economie dan de afgelopen decennia gebruikelijk was.

Het CPB wil, samen met de andere planbureaus, in deze periode een actieve bijdrage leveren om het beleid te ondersteunen met onafhankelijke, wetenschappelijk onderbouwde inzichten en ramingen. Het CPB zal in de politiek-bestuurlijke besluitvorming beleid en politiek op onafhankelijke en wetenschappelijk onderbouwde wijze gevraagd en ongevraagd informeren en adviseren ([link persbericht Planbureaus en RIVM adviseren kabinet op sociaaleconomisch terrein](#)). Vanwege de onzekerheid die de coronacrisis met zich meebrengt zal vaker een iteratief proces en gesprek met beleid nodig zijn om tot goede resultaten te komen en zullen analyses sneller met de buitenwereld gedeeld worden dan in het verleden gebruikelijk.

Welke bijdragen kan het CPB de komende tijd leveren?

1) Economische ramingen

Omdat de economie op dit moment te maken heeft met fundamentele onzekerheden van buitenaf – met name ten aanzien van de ontwikkeling van de pandemie en duur van de contactbeperkende maatregelen – heeft het CPB op 26 maart 2020 vier mogelijk scenario's voor de economische gevolgen van de coronacrisis gepubliceerd. Deze scenario's zullen de komende tijd worden doorontwikkeld en verfijnd, waarbij ook zo veel mogelijk gebruik zal worden gemaakt van nieuwe databronnen en technieken (nowcasting). Onderzocht wordt of het mogelijk is om met behulp van epidemiologische inzichten tot een steviger onderbouwing van de exogene variabelen in de ramingen/scenario's te komen. Ten behoeve van het beleid zal als onderdeel van de reguliere publicatie op 18 juni (de kMEV) een raming voor 2020 en 2021 worden uitgewerkt. Onderdeel van dit werkprogramma vormt ook het monitoren en voorspellen van de gevolgen voor de overheidsfinanciën (inclusief de gemeentefinanciën) en voor de arbeidsmarkt, met bijzondere aandacht voor ongelijkheid en voor zelfstandigen. Het CPB zal de komende tijd maandelijks een arbeidsmarktmonitor publiceren.

2) Inzicht in de wijze waarop de coronacrisis de economie (deels blijvend) verandert

Het gaat daarbij om de effecten op (het functioneren van) de financiële sector en de woningmarkt, op innovatie en de investeringen in menselijk kapitaal en op faillissementen in verschillende bedrijfstakken. In de Financiële Risicorapportage, die begin juni zal verschijnen, zal het CPB door

middel van stresstest ingaan op de mogelijke gevolgen van de crisis voor de financiële positie van huishoudens en van het midden- en kleinbedrijf. Ook de effecten op de middellange termijn voor verschillende groepen op de arbeidsmarkt en voor kansenongelijkheid vormen onderdeel van onderzoek.

3) De vormgeving van het crisis- en steunbeleid

Op de korte termijn gaat het daarbij om de verdeling van de schaarse openbare ruimte in de anderhalvemeter samenleving en om de vraag hoe de steunpakketten van de overheid vanuit economisch perspectief zo goed mogelijk kunnen worden vormgegeven en afgebouwd. Daarbij wordt naast naar de steunregelingen (zoals NOW en TOZO) ook gekeken naar een kader voor de optimale vormgeving van steunmaatregelen. Ook het Europese steunbeleid vormt onderwerp van onderzoek.